Ressursitõhuse investeeringute meetme infopäev

KIK TOETAB

Tähelepanu! Infopäev salvestatakse ja avaldatakse hiljem KIK Youtube kontol.

Homse hoidjad

KLIIMAMINISTEERIUM

Ressursitõhuse investeeringute meetme infopäev

KIK TOETAB

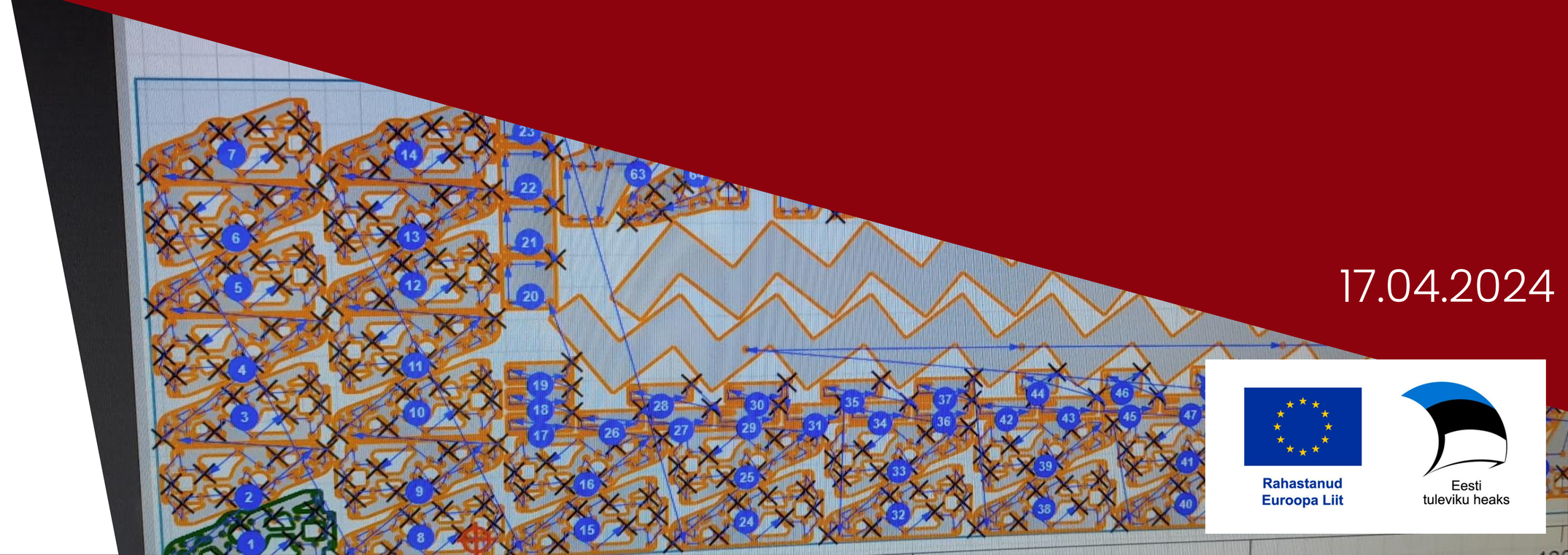

17.04.2024

Rahastanud Euroopa Liit

Eesti tuleviku heaks

Homse hoidjad

Päevakava

- Avasõnad – Rita Jürmann, KIK toetuste ja teenuste osakonna ringmajanduse ja ressursisäästu valdkonnajuht

- Ülevaade ringmajanduse toetusmeetmetest (ressursitõhususe tõstmise üldine raamistik, seonduvad toetusmeetmed) – Toomas Luhse (Eerika Purgel, Marika Lillemets), Kliimaministeerium

Meetmest lähemalt – Lauri-Indrek Tummeleht, KIK projektikoordinaator

- Toetusmeetme ajakava
- Toetuse eesmärk, toetatavad tegevused ja kulud
- Nõuded taotlejale, nõuded taotlusele
- Vastavus- ja hindamiskriteeriumid
- Lihtsustamine
- Lisamaterjalid - FRA, KHG arvestus jms
- E-toetus
- Elluviimine (hangete korraldamine, teavitusnõuded)
- Pärast projekti - aruandlus, säilituskohustus

- „Ei kahjusta oluliselt“, kliimakindluse tagamine, KHG arvestused – Eva-Ingrid Rõõm, KIK keskkonnaekspert
- Riigiabi – Silver Nittim, KIK jurist
- Küsimused, arutelu

Ettevõtete ressursitõhususe investeeringud

Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond – ÜF

- ✓ Toetuse andmise eesmärk on **suurendada ettevõtete ressursi- ja energiatõhusust** ning **ressursitootlikkust** tööstusettevõtetes **innovaatiliste rohetehnoloogiate ja lahenduste kasutuselevõtu kaudu,** et aidata kaasa kliimaneutraalsele majandusele ja kliimamuutustega kohanemisele.

- ✓ I taotlusvoor 30.04.2024 kl 10.00 – eelarve ammendumiseni. Eeltäitmine 23.04.
- ✓ Taotletava toetuse maksimaalne summa on 1 000 000 eurot ja toetuse minimaalne summa 50 000 eurot projekti kohta.
- ✓ Eelarve 10 miljonit eurot (vähemalt 4 miljonit eurot suunatakse tootmisüksustele väljaspoole Tallinna ja Tartu regioone)
- ✓ II voor tõenäoliselt 2025, laiendades võimalusel taotlejate ringi
- ✓ RRF voor suletakse 29.04.2024 kl 17.

www.kik.ee

Ettevõtete ressursitõhusus

STAATUS

Avatud | Elluviimisel

RAHASTUSALLIKAS

Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond (ÜF)

Taaste- ja vastupidavusrahastu (RRF)

Toetame ettevõtete tootmise ressursikasutuse tõhustamist

Toetuse info | Taotlemine | Hindamine ja rahastamine | Elluviimine | Varasemate voorude teave

Toetuse eesmärk on suurendada ettevõtete ressursitootlikkust ning aidata kaasa kliimaneutraalsele majandusele. Meetmete väljatöötamist koordineerib Kliimaministeerium.

Toetuse info RRF meetmes (voor avatud 29. aprillini 17.00)

29. aprillil sulgub taotlusvoor taaste- ja vastupidavusrahastu (RRF) ressursitõhususe investeeringutele. Loe täpsemalt siit, miks tulla just sellesse vooru veel taotlema!

Hetkel on taotlusi esitatud summas ca 4 000 000 eurot ning vaba jääk on ca 1 000 000 eurot. Taotlusi saab esitada e-toetuse keskkonnas.

Tegu on väikesemahulise vooruga, millele lisandub jooksvalt vabanevaid vahendeid teistest projektidest.

Taotlemise kohta saab täpsemalt lugeda siit.

Toetuse andmise tingimuste määrust on varasemaga võrreldes muudetud - minimaalne toetuse summa on 200 000 eurot ja maksimaalne 500 000 eurot, vara säilitamise kohustust pikendati viie aastani.

Taotlemiseks vajalikud dokumendivormid on leitavad lehe paremas servas.

Toetuse info ÜF meetmes

Taotlusvoor **Ühtekuuluvusfondist** ettevõtete ressursitõhususe investeeringuteks avaneb 30. aprillil, teeme endast parima, et taotlusvormi eeltäitmine oleks võimalik alates 23. aprillist.

Taotlusvooru infopäev toimub 17. aprillil kell 14.00-16.30 Teamsi keskkonnas. Infopäevaga saab 17.04 kell 14.00 liituda SIIN.

Ühtekuuluvusfondi meetme "Ettevõtete ressursitõhususe investeeringute toetuse andmise tingimused ja kord perioodil 2021–2027" määrus on vastu võetud 21.03.2024. Taotlusvooru eelarve summaks on 10 000 000 eurot, millest vähemalt 4 000 000 eurot suunatakse tootmisüksustele väljaspoole Tallinna ja Tartu regioone.

Ressursitõhususe investeeringuteks toetuse taotlemise eelduseks on ressursiaudit. Selle kohta saab täpsemat infot lugeda siit.

Taustinfot toetuse kohta lugeda Kliimaministeeriumi pressiteatest **siit.**

Taotlemiseks vajalikud dokumendivormid on leitavad lehe paremas servas. Hetkel on seal **eelnõud** ja need võivad osaliselt muutuda, ajakohased vormid **avaldatakse hiljemalt taotlusvormi eeltäitmise ajaks**.

Kontakt

Sirli Vaksmann
projektikoordinaator
58 800 221
sirli.vaksmann@kik.ee

Lauri-Indrek Tummeleht
projektikoordinaator
58 800 235
lauri-indrek.tummeleht@kik.ee

- E-toetuse keskkond
- Taaste- ja vastupidavusrahastu (RRF) toetuse andmise tingimused
- Taaste- ja vastupidavusrahastu (RRF) taotluse ja hindamisega seotud dokumendid
- RRF teavitusnõuded
- RRF Infopäev 16. augustil 2022
- Taaste- ja vastupidavusrahastu (RRF) meetme riigiabi koolitus (25.04.22 infopäeva salvestus)
- ÜF Ettevõtete ressursitõhususe investeeringute toetuse andmise tingimused ja kord perioodil 2021–2027
- Ühtekuuluvusfondi taotluse ja hindamisega seotud dokumendid (kavandatava taotlusvooru esialgsed versioonid, mis võivad muutuda)

Õigusraamid

Kliimaministri 21.03.2024 a määrus nr 24 „Ettevõtete ressursitõhususe investeeringute toetuse andmise tingimused ja kord perioodil 2021–2027 “. (nn TAT määrus) Link

NB! Loe seletuskirja (KIKi kodulehel)!

Määruse alusel toetuse taotlemisele, taotleja, partneri ja taotluse kohta esitatud nõuetele, taotluse menetlemisele, rahuldamisele ja rahuldamata jätmisele, taotluse rahuldamise otsuse muutmisele ja kehtetuks tunnistamisele, kulude abikõlblikkusele, toetuse maksmisele, selle tagasinõudmisele, toetusest teavitamisele ja aruandlusele, toetuse saaja kohustuste osas ja kõiges muus määruses toodule kohaldatakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrust nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused” (ühendmäärus) TAT määruses toodud erisustega. Link

- Teavitusmäärus: Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määrus nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ Link
- Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus

Lingid

Toetuse info: https://kik.ee/et/toetavad-tegevused/ettevotete-ressursitohusus

E-toetus: https://etoetus.rtk.ee/esf2web/

NB! Taotlemise lingid õigele vormile meetme kodulehel.

E-toetuse juhendid: https://www.rtk.ee/abimaterjalid-juhendid-vormid#e-toetuste-keskkonna-abimaterjalid

Riigiabi ja ettevõtte suurus: https://www.fin.ee/riigihanked-riigiabi-osalused-kinnisvara/riigiabi/grupierandiga-holmatud-riigiabi

Teavituse juhendid ja plakatigeneraator: https://www.rtk.ee/toetuste-ulevaated-ja-oigusaktid/kiirelt-katte/logod-ja-sumboolika

Toetatavad tegevused

- ✓ Toetust antakse projektile, mis suurendab ettevõtete ressursi- ja energiatõhusust ning ressursitootlikkust tööstusettevõtetes innovaatiliste rohetehnoloogiate ja lahenduste kasutuselevõtu kaudu.
- ✓ Projekt peab panustama väljundnäitaja saavutamisse (ringmajanduses toetatavad ettevõtjad) ja tulemusnäitaja saavutamisse (esmase toorme sääst).
- ✓ Projekt peab olema kooskõlas ressursiauditi tulemustega.
- ✓ Projekti raames peab kujundama tootmisprotsessi ümber järgmiste tegevuste abil:

1) ressursitõhusa lahenduse rakendamine;

2) seadmete soetamine või väljavahetamine uuenduslike ja ressurssi säästvamate vastu;

3) seadmete soetamine oma tootmisjääkide kasutamiseks, mis vähendab esmase ja suurendab teisese toorme kasutamist tootmisprotsessis;

4) teavitustegevus, mis tuleneb Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrusest nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine".

- ✓ Toetatavad tegevused peavad olema kooskõlas „ei kahjusta oluliselt" põhimõttega.

Toetusmäärad

Riigiabi liik	Suur	Keskmine	Väike	Millistest kuludest
1. Regionaalabi üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel				Kõik
a. Tartu, Jõgeva, Viljandi, Võru, Põlva või Valga maakonnas	20	30	40	Kõik
b. Harju, Lääne-Viru, Rapla, Järva, Pärnu, Saare, Lääne või Hiiu maakonnas, kuni 31.12.2024	20	30	40	Kõik
c. Harju, Lääne-Viru, Rapla, Järva, Pärnu, Saare, Lääne või Hiiu maakonnas alates 01.01.2025	15	25	35	Kõik
d. Ida-Virumaa maakonnas	25	35	45	Kõik
2. Keskkonnakaitseks antav abi üldise grupierandi määruse artikli 36 alusel	45	47,93	47,93	Abikõlblikud kulud on täiendavad investeerimiskulud või kogukulud.
3. Energiatõhususeks antava abina üldise grupierandi määruse artikli 38 alusel	35	45	47,93	Abikõlblikud kulud on täiendavad investeerimiskulud või kogukulud.
4. Ressursitõhususe tagamiseks ja ringmajandusele ülemineku toetamiseks üldise grupierandi määruse artikli 47 alusel	45	47,93	47,93	Abikõlblikud kulud on täiendavad investeerimiskulud või kogukulud.
5. Vähese tähtsusega abi (VTA)	47,93	47,93	47,93	Kõik

Valiku- ja vastavuskriteeriumid

Vastavuskriteeriumid

1) ressursitootlikkuse kasv - projekti tulemusena suureneb ettevõtte ressursitootlikkus

2) investeeringu innovaatilisus - tehnoloogiline lahendus on innovaatiline;

3) vastavus põhimõttele „ei kahjusta oluliselt” - hinnanud projekti mõju keskkonnaeesmärkidele ning ei ole tekitatud neile olulist kahju;

4) kasvuhoonegaaside heite vähenemine toodanguühiku kohta;

5) projekti ressursikasutuse paranemine - paranemine vähemalt 2 protsenti;

6) esmase toorme sääst projektiga - saavutatakse esmase toorme sääst ja ressursisääst;

7) projekti abil saavutatav energiasääst - ei suurene energiakasutus toodanguühiku kohta;

8) projekti abil loodava taristu vastavus kliimakindluse nõuetele.

Valiku- ja vastavuskriteeriumid

Valikukriteeriumid

1) projekti kooskõla riigi jäätmekava 2023–2028 eesmärkidega, mõju perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskava erieesmärgile ja toetusmeetme eesmärkide saavutamisele;

2) projekti põhjendatus;

3) projekti kuluefektiivsus;

4) taotleja suutlikkus projekti ellu viia;

5) projekti kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtte ja sihiga „Majandus – Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik”, mis on sätestatud § 3 lõikes 5.

Abikõlblikud kulud

Abikõlblikud on toetatavate tegevuse elluviimiseks ja TAT tulemuse saavutamiseks vajalikud kulud:

1) materiaalsesse ja immateriaalsesse **varasse tehtavate investeeringute** kulud;

2) investeeringutega seotud **seadistamise** kulud;

3) **teavitamise ja avalikustamise** kulud.

4) **projektijuhtimise** kulu on üle 200 000-eurose kogumaksumusega projektide korral abikõlblik sisseostetud teenusena kuni 5 protsendi ulatuses projekti abikõlblikest kuludest.

- Projekti abikõlblikkuse periood vahemikus taotluse kuupäev – 31.12.2029, max 24 kuud.

Abikõlblikud kulud

Riigiabi reeglitest tulenevad kitsendused

- regionaalabi andmisel on abikõlblikud kulud, mis seotud alginvesteeringu või uut majandustegevust soodustava alginvesteeringuga;
- keskkonnakaitseks antava abi - täiendavad investeerimiskulud;
- energiatõhususeks antava abi korral - täiendavad investeerimiskulud;
- ressursitõhususe tagamiseks ja ringmajandusele ülemineku toetamiseks antav abi - kulud abikõlblikud üldise grupierandi määruse artikli 47 lõike 7 tingimuste järgi;

Abikõlbmatud kulud

1) personalikulu alla 200 000-eurose kogumaksumusega projektide korral;

2) kulu sõiduki soetamiseks või rendiks;

3) kinnisvara ostmise või rentimise kulu;

4) üld- ja tegevuskulud;

5) investeeringu kulu, mis tehakse üldise grupierandi määruse artiklite 36 ja 38 alusel selleks, et viia ettevõtja tegevus kooskõlla Euroopa Liidu normatiividega, sealhulgas normatiividega, mis on juba vastu võetud, kuid ei ole veel jõustunud;

6) muu projektiga mitteseotud ning projekti elluviimise seisukohast põhjendamatu või ebaoluline kulu;

7) riigiabi eeskirjade kohaselt abikõlbmatu kulu.

Lisaks on abikõlbmatud ühendmääruse §-s 17 nimetatud abikõlbmatud kulud.

Abikõlbmatud kulud

Ühendmäärus § 17

1) laenu- ja liisinguintress;

2) rahatrahv, rahaline karistus, kohustuse täitmata jätmise korral makstav leppetrahv ja viivis;

3) vaide- ja kohtumenetluse menetluskulud;

4) mitterahalised kulud, sealhulgas vara amortisatsioon;

5) kindlustusmaksed;

6) palgale lisaks makstav toetus või lisahüve, mis ei ole käsitatav palgana seaduse tähenduses;

7) organisatsiooni juhtimiskulu;

8) paragrahvi 21 lõikes 4 nimetatud kaudsed (üldkulud, administreerimisega seotud personalikulud) kulud;

9) hoonestamata ja hoonestatud maa ostusumma, mis ületab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 64 lõike 1 punktis b lubatud määra, välja arvatud keskkonnakaitsega seotud tegevuste korral;

10) infrastruktuuri investeeringu ning maa ja kinnisvara ostukulud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 1296/2013 (ELT L 231, 30.06.2021, lk 21–59), artikli 16 lõike 1 punkti a kohaselt, kui projekt saab toetust Euroopa Sotsiaalfondist;

11) liisingulepingu alusel tekkiv kulu, juhul kui liisinguandja ei ole krediidiasutuste seaduse alusel tegutsev krediidi- või finantseerimisasutus;

12) liisingulepingu alusel vara ostukulu, kui leping ei sisalda liisinguvõtja kohustust osta vara lepingu lõppedes välja ja see ei lähe liisinguvõtja omandisse;

13) käibemaks, kui see on käibemaksuseaduse alusel tagasi saadav;

14) kulu, mille katteks on toetust eraldatud riigieelarve või muu avaliku sektori toetusest või muust välistoetusest või makstud teises projektis.

Nõuded taotlejale

- Taotleja võib olla äriühing, kelle tegevusala vastab vähemalt 20% müügitulu ulatuses EMTAK koodidele: **mäetööstus** (jagu B, alajagu 07-09) või **töötlev tööstus** (jagu C, alajagu 10-33).

- Toetust ei anta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi, artiklis 7 esitatud tegevusvaldkondade projektidele (nt tubakas, fossilkütused)

- Taotleja viimase kolme majandusaasta keskmine müügitulu summeeritult lõikes 1 nimetatud põhi- ja kõrvaltegevuste kohta peab olema vähemalt võrdne taotletava toetuse summaga.

- Toetuse taotleja peab vastama ühendmääruse §-s 3 nimetatud nõuetele.

Toetuse taotleja peab vastama ÜM § 3 nõuetele:

1) neil on varasem tagasimaksmisele kuuluv toetus tagasi makstud;

2) neil või nende seaduslikul esindajal ei ole karistusseadustiku § 209, 2091, 210, 2601, 372, 373, 379 või 384 alusel määratud kehtivat karistust;

3) nende taotluses nimetatud tegevusega seotud majandustegevus ei ole lõppenud ega peatunud;

4) nende maksu- või maksevõlg riigile koos intressiga ei ole suurem kui 100 eurot või see on ajatatud;

5) taotleja on täitnud taotluse esitamise ajaks maksudeklaratsiooni ja majandusaasta aruande esitamise kohustuse, kui see on asjakohane;

6) nad ei ole pankrotis, likvideerimisel ega sundlõpetamisel;

7) nad ei ole raskustes ettevõtjad, kui nii on ette nähtud Euroopa Liidu õiguse kohaselt;

8) neil on projekti elluviimiseks ja haldamiseks vajalik kvalifikatsioon või kogemus ning õiguslik, organisatsiooniline või tehniline eeldus vastavalt toetuse andmise tingimuste määrusele.

(3) TAT määrus võib ette näha tingimused omafinantseeringu ja abikõlbmatute kulude tasumise suutlikkuse tõendamiseks.

Nõuded taotlusele. Taotluses esitatakse:

2) projekti **eesmärgi** ja kavandatavate toetatavate **tegevuste kirjeldus**;

4) **selgitus** ja kinnitus, et projekt vastab põhimõttele **„ei kahjusta oluliselt";**

6) laenu korral laenuandja krediidikomitee **laenuotsus**;

7) kinnisasja või ehitise **omandiõigust** või kasutusõigust tõendavad dokumendid;

9) tõendid **omafinantseeringu** ning projekti abikõlbmatute kulude tasumise suutlikkuse kohta;

11) projekti kulude loetelu ja seda põhjendavad võrreldavad **hinnapakkumised**;

12) teave, mis tõendab taotleja **ettevõtte suurust**;

13) **ressursiauditi aruanne** või selle uuendus, milles on kirjeldatud ressursitõhususe projekti,

14) projekti **ajakava** ja toetuse kasutamise rahastamiskava;

15) **finantsanalüüs**, mis kajastab projektis osalevate äriühingute majanduslikku olukorda ja taotluses sisalduvat projekti ning vastab rakendusüksuse kehtestatud juhendile;

18) kinnitus taotleja ja taotluse **vastavuse kohta riigiabi nõuetega** koos selgituste ja asjakohaste lisadega;

20) taristuinvesteeringute puhul esitatakse **kliimakindluse tagamise hinnang**;

21) projekti tulemusena vähenevate **kasvuhoonegaaside kokkuhoiu** arvutamise käik;

Kulude hüvitamise viisid

- Tegelike kulude alusel

- Kindlasummalise maksena (alla 200 000-eurose kogueelarvega projektid)

Tegelike kulude alusel

Tegelike kulude alusel tehakse makse ühel järgmistest tingimustest:

1) abikõlblik kulu on tekkinud ja tasutud – leping, akt, arve, maksekorraldus, kulukonto väljavõte (projekti kulud tuleb eristada)

2) abikõlblik kulu on tekkinud ja see on omafinantseeringu ulatuses tasutud.

Makse otse tarnijale või töövõtjale (edaspidi arve väljastaja) tehakse järgmistel tingimustel:

1) toetuse saaja on selleks soovi avaldanud ja arve väljastaja on andnud kinnituse, et ta on sellest teadlik – soovitus lepingus juba kirja panna, et KIK võib maksta

2) makset on võimalik teha arvel märgitud maksetähtajaks – KIK menetleb kuni 80 päeva

3) toetuse saaja ei ole riigiasutus.

Maksetaotlus tegelike kulude alusel maksmisel

1) hanke või ostumenetluse korraldamist tõendavad dokumendid, kui hange ei ole korraldatud riigihangete registris ja lepingu abikõlblike kulude summa käibemaksuta on 20 000 eurot või enam ja dokumente ei ole eelnevalt rakendusüksusele esitatud;

3) lepingud, välja arvatud juhul, kui lepingud on eelnevalt rakendusüksusele esitatud või lepingud on kättesaadav riigihangete registrist ja lepingut ei ole muudetud;

4) lepingute muudatused, sealhulgas lepingukohase reservi kasutamist õigustav dokument ja õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused, kui lepingut on täidetud algselt kokkulepitust erinevalt;

5) arved või muud raamatupidamisdokumendid;

6) asjade, teenuste või ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;

7) kulu tasumist tõendav dokument;

8) raamatupidamises projektiga seotud abikõlblike ja abikõlbmatute kulude eristamist tõendav dokument;

9) garantii, kindlustuse või täitmistagatise dokument, kui neid nõutakse lepingutes.

Lihtsustamine

- Kui projekti kogumaksumus on alla 200 000 euro, siis piisab ülevaatlikust auditist.

Kindlasummaline makse

- Projekti kogumaksumusega kuni 200 000 eurot toetatakse kindlasummalise makse alusel
- Kui projekti kogumaksumus on kuni 200 000 eurot, käsitatakse toetust kindlasummalise maksena ning taotluse rahuldamise otsuses määratakse projekti tulemus ja toetuse summa.
- Kindlasummalise makse korral on toetuse summa määramise aluseks taotlusekohase projekti kogumaksumus, mis on selgunud hinnapakkumuste võrdluse tulemusena.
- Kindlasummalise makse korral määratakse projekti tulemuseks projekti tegevuste kavandatud mahus elluviimine.

Lihtsustamine

Kindlasummaline makse

Kui toetust makstakse kindlasummalise maksena, siis esitab toetuse saaja maksetaotluse projekti elluviimise järel koos dokumentide ja tõenditega, mis peavad ammendavalt tõendama projekti tegevuste elluviimist. Dokumentide olem selgitatakse taotlemise käigus ja fikseeritakse rahastusotsuses.

Näiteks: tööde üleandmise-vastuvõtmise akt, kasutusluba või kasutusteatis, teostusmõõdistuse dokumendid, ekspertiisiakt, fotod jne.

KIK hankeid ega kuludokumente ei kontrolli. Oluline on projekti eesmärgi saavutamine ehk taotluses näidatud tegevuste elluviimine

Lisamaterjalid - FRA, KHG arvestus jms

4) selgitus ja kinnitus, et projekt vastab põhimõttele „**ei kahjusta oluliselt**” (DNSH);

6) laenu korral laenuandja krediidikomitee **laenuotsus**;

7) kinnisasja või ehitise **omandiõigust või kasutusõigust tõendavad dokumendid**;

9) **tõendid omafinantseeringu** ning projekti abikõlbmatute kulude tasumise suutlikkuse kohta;

11) projekti **kulude loetelu** ja seda põhjendavad võrreldavad **hinnapakkumised**;

12) teave, mis tõendab taotleja ettevõtte suurust (**VKE deklaratsioon**);

13) **ressursiauditi aruanne** või selle uuendus, milles on kirjeldatud ressursitõhususe projekti,

14) projekti ajakava (**hangete ja maksete plaan**);

15) **Finantsanalüüs e FRA**;

18) kinnitus taotleja ja taotluse **vastavuse kohta riigiabi nõuetega** koos selgituste ja asjakohaste lisadega;

20) taristuinvesteeringute puhul **kliimakindluse tagamise hinnang**;

21) projekti tulemusena vähenevate **kasvuhoonegaaside kokkuhoiu arvutamise käik**;

Lisamaterjalid - FRA, KHG arvestus jms

- projekti **kulude loetelu – kas E-toetuse lahtrid või eraldi kalkulatsioon, näidis.**
- projekti ajakava (**hangete ja maksete plaan**);
- **Finantsanalüüs e FRA, sisaldab seostatult ka seireplaani ja KHG arvutust.**
- kinnitus taotleja ja taotluse **vastavuse kohta riigiabi nõuetega** koos selgituste ja asjakohaste lisadega (GBER vastavuse kinnitus);
- taristuinvesteeringute puhul **kliimakindluse tagamise hinnang**;
- projekti tulemusena vähenevate **kasvuhoonegaaside kokkuhoiu arvutamise käik, vt FRA**;

NB! Lingid ja põhjad võivad muutuda (parandused). Põhjad leiab https://kik.ee/et/toetavad-tegevused/ettevotete-ressursitohusus

Projekti elluviimine koosneb:

- ✓ hangete plaani ja maksete prognoosi esitamine
- ✓ hangete läbiviimine
- ✓ kuludokumentide esitamine ja toetuse maksmine
- ✓ aruandlus

Hangete plaan ja maksete prognoos

Hangete plaani ja maksete prognoosi vormi leiate KIKi veebilehelt. NB! Uus vorm.

Esimest korda taotluses. Hiljem igal aastal 15. detsembriks ja 15. juuliks. Esitage hangete plaan kohe ka siis, kui see on muutunud (nt leping sõlmitud).

Tuleb lähtuda projekti tegevuskavast ja arvestada AK perioodi!

Pange tähtajad kalendrisse kirja, et ei ununeks!

Hangete läbiviimine

TAT määrusega on kehtestatud tähtaeg esimese hanke väljakuulutamiseks - kuus kuud.

Hangete läbiviimisel tuleb lähtuda ühendmääruse §-st 11, toetuse andmise tingimustest ja rahastusotsusest.

Hangete läbiviimine on vastutusrikas ning eksimused võivad kaasa tuua toetuse tagasinõudeid. Hangete korrektseks läbiviimiseks saab lähtuda RHS § 3 juhisest. Soovitame tutvuda ka Rahandusministeeriumi soovitustega hangetele, milles käsitletavad põhimõtted on kasutatavad ka eraettevõtete hangetel.

Hangete läbiviimine

Kui toetuse saaja ei ole hankija ja asja, teenuse või ehitustöö (edaspidi ost) abikõlblik maksumus ilma käibemaksuta on **üle 20 000 euro**, peab ta ostu maksumuse väljaselgitamiseks korraldama **ostumenetluse** lähtuvalt ÜM § 11 ning toetuse andmise tingimustes sätestatud nõuetest (näiteks hankedokumentide eelkontroll).

Kui ostu eeldatav abikõlblik maksumus ilma käibemaksuta on **60 000 eurot või sellest suurem**, **viiakse ostumenetlus läbi riigihangete registris**.

Hangete läbiviimine – ostumenetluse üldpõhimõtted

20 000 eurot... ∞

1) ostumenetluses koheldakse isikuid võrdselt ja ühetaoliselt;

2) ostumenetlus viiakse läbi läbipaistvalt ja kontrollitavalt;

3) ostu kirjeldus peab tagama turuosaliste võrdse ligipääsu ostumenetlusele;

4) väljavalitud pakkumuse esitanud pakkuja ja toetuse saaja ning nende osanik, aktsionär, liige või juhtorgani liige ei tohi omada osalust üksteise äriühingus ega kuuluda üksteise juhatusse või nõukokku;

5) funktsionaalselt koos toimivat või samaliigilist ostu ei ole kunstlikult jagatud osadeks eesmärgiga vältida 20 000 euro piirmäära;

6) riigihangete registris või selle väliselt ostu tegemise kohta avaldatud teates või hinnapäringus kirjeldatakse läbirääkimiste korda juhul, kui pärast pakkumuse esitamist peetakse pakkujaga läbirääkimisi.

Ostumenetluse põhimõtted – kui ostumenetlus viiakse läbi riigihangete registris (60 000 +, lisaks põhimõtetele)

1) ostumenetluse läbiviimiseks on seatud asjakohased ja proportsionaalsed tingimused, mis arvestavad ostu eeldatavat mahtu ja maksumust;

2) kirjeldatud on ostu tunnused, tehnilised andmed või muud ostu iseloomustavad andmed, millele pakkumus peab vastama;

3) määratud on pakkumuse esitamise tähtaeg, mis on proportsionaalne ostu kohta koostatavate pakkumuste aja suhtes;

4) ostumenetlusega seotud teabevahetus toetuse saaja ja pakkuja vahel, sealhulgas juurdepääsu võimaldamine ostuteate ja sellega seotud dokumentidele ning pakkumuste ja selgituste esitamine, toimub ostukeskkonnas;

5) pakkumused võetakse vastu ja avatakse riigihangete registris;

6) rakendusüksuse esindaja lisatakse riigihangete registris ostu juurde kui „vaatleja“;

7) punktis 1 nimetatud tingimusi ei või muuta pärast pakkumuste esitamise tähtaega ega kalduda neist kõrvale parima pakkumuse valimisel;

8) teade ostumenetluse kohta on avalik.

Ostumenetluse põhimõtted – juhul kui ostumenetlus ei viida läbi riigihangete registris (20 000- 60 000, lisaks põhimõtetele)

1) ostumenetluse läbiviimiseks on seatud asjakohased ja proportsionaalsed tingimused, mis arvestavad ostu eeldatavat mahtu ja maksumust;

2) hinnapäringud ja saadud pakkumused on tehtud vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis;

3) hinnapäring esitatakse vähemalt kahele ettevõtjale, välja arvatud juhul, kui kavandatava ostu turul puudub ettevõtjate paljusus;

4) ostumenetlust puudutavat dokumentatsiooni, sealhulgas elektrooniliselt või paberkandjal toimunud kirjavahetust pakkuja ja toetuse saaja vahel ning teisi ostumenetluse tõendeid, säilitatakse ÜSS2021_2027 §-s 18 sätestatud dokumentide säilitamistähtaja lõpuni;

5) ostumenetluse tulemusel sõlmitakse leping hinnapäringus ja pakkumuses nimetatud tingimustel.

Ostumenetlus ÜM § 11

Ostumenetlus tuleb läbi viia RHRis. Menetluse liik: **Toetuse saaja ost**

Kui soovid pidada läbirääkimisi, kirjelda läbirääkimiste korda.

Kõik tingimused peavad olema konkurentsi avardavad ja kindlasti välispakkujate jaoks võrdselt täidetavad.

Võib kutsuda ettevõtjaid pakkumust tegema.

Lepingu tingimused peavad olema samuti proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad, sh ei tohi olla leping kallutatud liigselt tellija kasuks.

Lepingu tingimused ei tohi olla välispakkujale raskemini täidetavad.

Sõlmi leping täpselt hankedokumentide ja esitatud pakkumuse tingimustel.

Kontrolli lepingu täitmist punktuaalselt!

Kuludokumendid

Kuludokumendid esitage E-toetuse keskkonna kaudu.

Andmete sisestamisel on abiks väljade juures olev abiinfo.

Toetust maksame tehtud kulude eest, ettemaksu KIK ei maksa.

Kuludokumentide menetlemise aeg on kuni 80 kalendripäeva nõuetele vastava dokumendi E-toetuses esitamisest arvates.

- Kui projekti kogumaksumus on üle 200 000 euro, siis toetust makstakse tegelike kulude alusel ühendmääruse §-s 27 sätestatud tingimustel. Vahemaksed lubatud.
- Kui taotluse rahuldamise otsuse alusel makstakse toetust kindlasummalise maksena (kogumaksumus kuni 200 000 eurot), siis esitab toetuse saaja maksetaotluse projekti elluviimise järel, st ainult lõppmakse.

Abikõlblikud kulud

Ühendmääruse **§ 15**

(2) Kulu loetakse põhjendatuks, kui kulu on sobiv, vajalik ja tõhus taotluse rahuldamise otsuses või toetuse andmise tingimustes ette nähtud tulemuse saavutamiseks ning see tekib taotluse rahuldamise otsuses või toetuse andmise tingimustes nimetatud toetatavate tegevuste käigus.

(3) Abikõlblik kulu loetakse tekkinuks, kui:

1) tegeliku kulu aluseks olev töö on tehtud, kaup kätte saadud või teenus osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 53 lõike 1 punkti a kohaselt ja see on tõendatav lõike 4 kohaselt;

2) lihtsustatud kulude korral on täidetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 53 lõike 1 punktide b–f, artikli 94 või 95 kohased tingimused.

(4) Tegeliku kulu tekkimine on tõendatud, kui kulu aluseks olev töö on vastu võetud või teenus kätte või kaup oma valdusesse või omandisse saadud ja see on tõendatav dokumendiga, muu hulgas arve, saatelehe, üleandmise-vastuvõtmise akti või sellesisulise kinnituse või osalejate registreerimislehega.

Juhendid

Esimeses juhendis on ülevaade moodulist. Teised juhendid annavad suunised, kuidas erinevate toetuse maksmisviiside korral andmeid sisestada.

- Mooduli ülevaade– taotlus toetuse väljamaksmiseks saab alguse kulu või tegevuse andmete sisestamisest. Seejärel esitab allkirjaõiguslik või volitatud isik need toetuse andjale.
- Dokumendi liik: kuludokument – tõendatakse tekkinud kulu ja selle täies mahus tasumist. Toetuse väljamakse tehakse tekkinud kulude alusel.
- Dokumendi liik: osaliselt tasutud kuludokument– tõendatakse tekkinud kulu ja selle omafinantseeringu ulatuses tasumist. Toetuse väljamakse tehakse tekkinud kulude alusel, kuid nõuab hilisemat kulu täies mahus tasumise tõendamist.

Pärast projekti elluviimist. Aruanded. Säilitamine.

- Kasutada vara eesmärgipäraselt.
- Seirata tulemuslikkust.
- Vastata audiitorite küsimustele.
- Vahearuanne – määratakse TROs (nt üks kord aastas 31. detsembri seisuga hiljemalt 15. jaanuaril). Lõpparuanne – projekti lõpus.
- Järelaruanne - Rakendusüksusel on õigus rakendusasutusega kooskõlastatult toetuse tulemuslikkuse hindamiseks nõuda toetuse saajalt aruannete esitamist projekti abikõlblikkuse perioodile järgneva **viie aasta** jooksul.
- Tegevuste saavutustaset raporteeritakse **viis aastat** pärast projekti lõppemist tegelikele mõõdetud andmetele tuginedes.
- kestvuse nõude täitmine **viie aasta** jooksul või **kolme aasta** jooksul projektile lõppmakse tegemisest, kui tegemist on toetusega väike või keskmise suurusega ettevõtjale;
- Toetuse andmise ja kasutamisega seotud dokumente ning muid tõendeid säilitatakse **viis aastat** toetuse saajale tehtud lõppmakse tegemise aasta 31. detsembrist arvates, välja arvatud juhul, kui riigiabi reeglitest tuleneb teisiti.

Näitajate raporteerimine

Näitaja nimetus	Mõõtühik	Algväärtus	Sihtväärtus
Ressursitõhusate rohetehnoloogiate kasutuselevõtt			
Kuluefektiivsus (K)	ühikuta	0,00	3,34
Ressursitõhusate rohetehnoloogiate kasutuselevõtuks toetust saanud projektide arv	tk	0,00	1,00
Ressursikasutuse paranemine (R)	%	0,00	2,49
Ressursitootlikkuse kasv	%	0,00	2,56
CO2e heite vähenemine	t/a	0,00	0,00
CO2e heite vähenemine 1 tonni toodanguühiku kohta	(CO2e)/t(toodang)	0,00	0,12
Esmase toorme sääst arvutatuna toodanguühiku kohta tekkinud säästu baasil (TS)	t/a	0,00	154,88
Ressursisääst arvutatuna toodanguühiku kohta tekkinud säästu baasil (r)	EUR/aasta	0,00	160 122,39
Toodangumaht	t/a	5 011,25	5 311,92
Meetme tegevuse ülesed näitajad			
Primaarenergia aastase tarbimise sääst	MWh/aastas	0,00	9,95
Toetatavad ettevõtjad	Ettevõtjad	0,00	1,00
Toetatavad ettevõtjad: väikesed, s.h mikro	Ettevõtjad	0,00	0,00
Toetatavad ettevõtjad: keskmised	Ettevõtjad	0,00	1,00
Toetatavad ettevõtjad: suured	Ettevõtjad	0,00	0,00

Avalikustamine

- Teavitusmäärus: Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määrus nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ Link
- Teavituse juhendid ja plakatigeneraator: https://www.rtk.ee/toetuste-ulevaated-ja-oigusaktid/kiirelt-katte/logod-ja-sumboolika

Küsimused, arutelu

Tänan kuulamast ja vaatamast!

Lauri-Indrek Tummeleht

Lauri-Indrek.tummeleht@kik.ee

58 800 235

Sirli Vaksmann

Sirli.Vaksmann@kik.ee

58 800 221